

1982/83:95

Fredagen den 11 mars

Kl. 09.00

1 § Justerades protokollet för den 3 innevarande månad.

2 § Svar på interpellation 1982/83:68 om avsättningsmöjligheterna för svensk stålindustri

Anf. 1 Statsrådet ROINE CARLSSON:

Herr talman! Bertil Jonasson har i en interpellation frågat industriministern om hur han bedömer SSAB:s framtida avsättningsmöjligheter på hemmamarknaden och för exporten samt vilka nya avsättningsmöjligheter som står att finna för svensk stålindustri.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på interpellationen.

Inledningsvis vill jag uttrycka min tillfredsställelse över att SSAB, Svenskt Stål AB, år 1982 har lyckats få intäkter och kostnader att gå ihop. Detta innebär en resultatförbättring på drygt 700 milj. kr. Få handelsstålsföretag i den industrialiserade världen kan visa upp ett motsvarande resultat under föregående år.

Från SSAB har jag erfarit följande. De strukturförändringar som har genomförts tillsammans med en satsning på kvalitetshöjande åtgärder gör att SSAB bedömer att det finns goda möjligheter att nå intentionerna i bolagets strukturplan från år 1978. Planen innebär bl. a. en avsättning av ca 500 000 ton grovplåt och ca 1 000 000 ton tunnplåt redan nästa år. Merparten av plåten är avsedd att avsättas på hemmamarknaden.

Möjligheterna på exportmarknaden begränsas bl. a. av den betydande internationella överkapaciteten på stål.

Genom att produktsortimentet inriktas mot en allt större andel av högkvalitativa produkter räknar SSAB med att bolagets marknad skall kunna vidgas. Från statshandelsländerna har t. ex. stort intresse visats för flera av SSAB:s stålprodukter. Bolagets förhoppning är att kraftigt öka handeln med dessa länder.

När det gäller nya avsättningsmöjligheter för svensk stålindustri i

Fredagen den
11 mars 1983

*Om avsättnings-
möjligheterna för
svensk stålindustri*

allmänhet kommer vi för lång tid framöver att främst vara hänvisade till de marknader där vi redan nu har vår huvudsakliga avsättning. Jag har dock med tillfredsställelse noterat att svensk stålindustri, och då tänker jag särskilt på specialstålsindustrin, under en följd av år aktivt bearbetat nya marknader. Jag bedömer därför att det bör finnas icke obetydliga nya avsättningsmöjligheter i framtiden.

Anf. 2 BERTIL JONASSON (c):

Herr talman! Jag vill först tacka statsrådet Roine Carlsson för svaret på min interpellation.

Anledningen till att jag framställde denna interpellation är problemet att skapa en större stålproduktion i vårt land. En större produktion skulle i sig själv innebära en betydande ökning av antalet arbetstillfällen och dessutom ge mera pengar till landet. Vad som därutöver kan vara viktigt är att våra företag här i Sverige – i många fall småföretag – kan få köpa svenskt stål till vettiga priser och därmed i sin tur bygga upp en produktion som ger många sysselsättningstillfällen.

Statsrådets svar är positivt och innehåller en hel del goda nyheter.

De resultatförbättringar för SSAB som kan skönjas beträffande 1982 skulle utgöra 700 milj. kr., och det är naturligtvis mycket glädjande. Det är också intressant att kunna konstatera att SSAB bedömer att det finns goda möjligheter att nå intentionerna i bolagets strukturplan från 1978. Den planen innebär, som här har sagts, en avsättning av ca 500 000 ton grovplåt och ca 1 miljon ton tunnplåt redan nästa år. Det är då tacknämligt om plåten kan avsättas på hemmamarknaden, eftersom vi då skulle kunna få fler sysselsättningstillfällen.

Slår de planerade åtgärderna in blir stålsidan en rätt bra näringsgren igen.

De positiva förhållanden som statsrådet nämner har dock icke rätt här i Sverige under en tid. Det måste jag konstatera, men det är både bra och nödvändigt att denna viktiga näringsgren kan utvecklas.

Det borde vara möjligt att köpa bandstål till konkurrenskraftiga priser, t. ex. från Domnarvet. Befintliga tillverkare av "svarta rör" betalar i dag ett så högt pris att det är billigare för företagen att köpa bandstålet från länder långt från våra gränser. Det blir billigare för dem att köpa från Brasilien och Fjärran Östern-länder. Detta måste vara gålet. För oss måste det i stället vara viktigt att på allt sätt slå vakt om vår småindustri och vår hemmamarknad. Vi borde tillverka en stor del av de rör som i dag importeras från företag ute i världen. Borde man inte från regeringens sida medverka till att på krisorter, där initiativ tagits och villiga människor finns, ge vederbörande chansen att bygga upp en ny verksamhet, så att det här hemma kan tillverkas en stor del av de rör som nu köps utomlands? Det är en fråga till statsrådet.

Det kan inte vara rimligt att så stora kvantiteter av en vara, som vi själva är experter på att tillverka, skall tillverkas utomlands, när vi själva kan tillverka den och har kunsig och bra arbetskraft.

Bruksorternas problem känner vi alla till. Ta exempelvis Storfors i

Värmland, där under det senaste året en klar vilja att starta tillverkning av "svarta rör" kan bli en verklighet inom kort – där finns lokaler och annat – bara bandstålet kunde få köpas från Borlänge till ett rimligt pris. Det nya företaget skulle, utbyggt efter 3 år, ge ca 100 nya jobb och dessutom ge Borlänge ett antal nya sysselsättningar.

Jag vill fråga statsrådet Roine Carlsson: Vilka möjligheter har statsrådet att medverka i ett sådant här konkret fall? Vore det inte värt en satsning från Statsföretags sida; så att en sådan bruksort får det stöd den behöver för att kunna realisera ett projekt av det här slaget – som jag vet att statsrådet är väl informerad om?

En bruksort som under den senaste tioårsperioden förlorat 800 jobb behöver mer än väl det tillskott som här omnämnts. Det är förhållandet i Storfors.

På alla sätt måste vi se om vårt hus. Vi måste tillskapa en väl utnyttjad produktionsapparat och en på egna råvaror byggd hemmamarknad. Då kan vi också ge stålindustrin en god framtid.

Det brister i dessa strävanden. Vår bilindustri t. ex. har hittills endast köpt marginella kvantiteter stål från SSAB, om jag är rätt informerad. Vi behöver i Sverige på allt sätt söka utnyttja våra möjligheter och därmed kunna öka sysselsättningen.

Jag hoppas få svar på de frågor som jag här har framställt. De är kanske mer konkreta och berörs inte i interpellationssvaret.

Anf. 3 Statsrådet ROINE CARLSSON:

Herr talman! På Bertil Jonassons fråga vill jag svara att vi trots allt har en sådan överkapacitet i landet att produktionen kan ökas i landets stålverk utan att särskilt många nya arbetstillfällen tillkommer.

Som ni vet är många korttidspermitterade. En annan faktor som också har betydelse i detta sammanhang är att vi, genom vår skriftväxling med CECA, Europeiska kol- och stålunionen, är bundna av att följa vissa regler på prissidan. Det är därför inte möjligt att sälja stål till vilka priser som helst.

Anf. 4 BERTIL JONASSON (c):

Herr talman! Statsrådet Carlsson säger att vi f. n. har överkapacitet i produktionen och att nya sysselsättningstillfällen därför inte kan skapas. Jag kan förstå att det inte är lätt just nu, innan man ökat avsättningen, men detta är väl ändå en strävan vi måste ha, eftersom en sysselsättningsökning kan ordnas på sikt.

När det sedan gäller till vilka priser våra små industrier skall kunna köpa, säger statsrådet att man måste följa vissa prisöverenskommelser. Jag har förståelse för att man skall följa avtal och annat. Men jag tycker att det är mycket märkvärdigt att vi, som har bra stål här i Sverige och har varit ledande på det området, säljer detta stål till länderna i Fjärran Östern och till andra länder för att sedan kanske låta detta stål komma tillbaka till Sverige.

Det måste på något sätt vara fel om inte vi skall kunna leverera stål till de

*Om avsättnings-
möjligheterna för
svensk stålindustri*

mindre företagen, eller till vilket företag som helst, här i Sverige och därmed skapa flera sysselsättningstillfällen i landet.

Jag vädjar verkligen till statsrådet att man på den här punkten tar itu med dessa förhållanden, därför att det är obegripligt för folket att förstå varför det skall behöva vara på detta sätt. Det borde finnas någon möjlighet att realisera det här.

Om vi ser på t. ex. Storfors där det finns en företagare som vill komma i gång, men som har svårt att få köpa stål till konkurrenskraftiga priser, vilket betyder väldigt mycket när det gäller sådana kvantiteter, skulle det vara bra om detta kunde realiseras.

Detta gäller Storfors och detta företag, men vad jag kan förstå har vi precis samma situation för en rad andra företag. Därför borde man sätta in ett kraftigt stöd och verkligen försöka klara ut dessa missförhållanden. Ingenting borde vara enklare och mera klart än att vi ändå skall kunna förse våra egna industrier med råvara.

Anf. 5 Statsrådet ROINE CARLSSON:

Herr talman! Vi är faktiskt inte längre ensamma om att göra bra stål. Dessutom är vi ju mycket beroende av vår export. Därför måste vi hålla oss till de handelspolitiska spelregler som finns.

Jag vill också säga till Bertil Jonasson att bärkraftiga projekt alltid klarar sig utan statliga investeringsmedel. Vi har lagt grunden för den långsiktiga utvecklingen genom det stöd vi lämnat till stora investeringar. Nu är det bolagens sak att sköta verksamheten.

Anf. 6 BERTIL JONASSON (c):

Herr talman! Jag vet att vi inte är ensamma när det gäller stålproduktion. Vi har varit ledande i konkurrensen på stålsidan, men flera andra har nu kommit fram som har goda möjligheter att konkurrera med oss – det står helt klart. Jag är också på det klara med att vi är beroende av vår export och att vi är tvungna att hålla oss till avtal och spelregler.

Men när man ser på vår egen industri som är beroende av att kunna köpa stål till konkurrenskraftiga priser, tycker man att det är märkligt att det inte skall gå att köpa detta stål här i Sverige till rimliga priser utan att det skall gå lättare att köpa det från andra länder. Det är detta som jag tycker måste vara fel. Jag är inte den som vill vara med om att bryta mot vare sig avtal eller internationella spelregler – dem skall vi följa. Vi skall emellertid ha klart för oss att ju mer våra småindustrier kan utnyttja vår egen stålproduktion här i landet, desto mer pengar och sysselsättning ger det här hemma. Ju mer vi kan tillverka, desto mer konkurrenskraftiga kan vi bli. Om priset på råvaran inte är så högt kan vi tillverka mycket mer och kanske i vår tur sälja på export. Vi kan aldrig förlora på detta.

Vad jag är ute efter är att det måste vara fel någonstans, om vi inte kan köpa svensk råvara till lägre priser än för motsvarande import från andra länder. I varje fall borde priserna här hemma vara minst likvärdiga.

Jag vädjar än en gång till statsrådet att se på de här frågorna. Det måste

finnas någon utväg. Det måste finnas ett fel någonstans, och då måste det också finnas en möjlighet att rätta till detta fel och därmed komma en bra bit på vägen att ge de mindre företagen bättre möjligheter att konkurrera.

Nr 95

Fredagen den
11 mars 1983

Överläggningen var härmed avslutad.

*Om avsättnings-
möjligheterna för
svensk stålindustri*

3 § Föredros och hänvisades

Propositionerna

1982/83:94 hemställen i punkt 10 till lagutskottet
i övrigt till skatteutskottet

1982/83:110 bil. 1 till utrikesutskottet
bil. 3 till näringsutskottet
i övrigt till finansutskottet

1982/83:118 till civilutskottet

1982/83:119 till försvarsutskottet

4 § Anmäldes och bordlades

Propositionerna

1982/83:120 Utveckling i Norrbotten

1982/83:123 Överenskommelse om läkarutbildning m. m.

1982/83:130 Åtgärder för tekoindustrin, m. m.

5 § Anmäldes och bordlades

Motion

1982/83:2221 av *Börje Stensson m. fl.*

Förslag till lag om förbud under viss tid mot nybyggnad av djurstallar för
nötkreatur, svin och fjäderfä (prop. 1982/83:112)

6 § Anmäldes och bordlades

Skatteutskottets betänkande

1982/83:25 Beskattningen av retroaktiva pensioner m. m.

Justitieutskottets betänkande

1982/83:19 Ändringar i rättshjälpslagen m. m. (prop. 1982/83:61)

Lagutskottets betänkanden

1982/83:20 Översyn av reglerna om godtrosvärvar

1982/83:21 Viss ändring av bestämmelserna om hittegods

1982/83:22 Lagreglering av ideella föreningar

1982/83:23 Ändring av namns stavning

Socialutskottets betänkanden

1982/83:18 Anslag inom socialdepartementets verksamhetsområde, såvitt
avser vissa myndigheter m. m. (prop. 1982/83:100 delvis)

1982/83:19 Tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83, såvitt

Fredagen den
11 mars 1983

*Meddelande om
frågor*

avser socialdepartementets verksamhetsområde (prop. 1982/83:101 delvis)

Trafikuskottets betänkanden

1982/83:9 Anslag till Telekommunikationer (prop. 1982/83:100 delvis)

1982/83:10 Anslag till Postväsende (prop. 1982/83:100 delvis)

1982/83:13 Anslag till Trafiksäkerhet m. m. (prop. 1982/83:100 delvis)

Arbetsmarknadsuskottets betänkanden

1982/83:15 Styrelserepresentation för anställda vid länsstyrelser och polisstyrelser (prop. 1982/83:76)

1982/83:18 Riksdagens lönedelegations verksamhet under år 1982 (redog. 1982/83:3)

7 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framstälts

den 10 mars

1982/83:330 av *Wiggo Komstedt* (m) till jordbruksministern om upptagning av bränntorv till husbehov:

I vårt land finns markområden som ägs gemensamt av ett mindre eller större antal markägare. Sådana områden är bl. a. torvmossar. Här har man sedan urminnes tider tagit bränntorv till husbehov. I energikrisens tidevarv – då torven är alternativ energikälla – är det av stor vikt att denna rätt till brytning kvarstår. Tveksamma naturvårdsintressen gör emellertid att denna möjlighet nu stoppas på vissa markområden.

Jag vill därför ställa följande frågor till statsrådet:

Anser statsrådet det riktigt att denna gamla hävd kvarstår och att myndigheter inte onödigtvis stoppar denna möjlighet?

Anser statsrådet att torven som energikälla bättre bör utnyttjas även i småskalig form?

1982/83:331 av *Gunhild Bolander* (c) till socialministern om remissbehandling av bilstödskommitténs betänkande:

I augusti 1982 lade den statliga bilstödskommittén fram sitt betänkande med förslag till ett enhetligt och samordnat system för att ekonomiskt stödja handikappades innehav av egen bil.

Från de handikappades sida har ställts stora förhoppningar på åtgärder i enlighet med utredningens förslag, och det är med viss otålighet man nu konstaterar att utredningen fortfarande inte skickats till remissbehandling enligt vedertagen praxis.

Med anledning av det anförda vill jag ställa följande fråga:

Avser regeringen att låta bilstödskommitténs betänkande bli föremål för
sedvanlig remissbehandling?

8 § Kammaren åtskildes kl. 09.19.

In fidem

TOM T:SON THYBLAD

/Solveig Gemert

Nr 95

Fredagen den
11 mars 1983

*Meddelande om
frågor*